

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 4 Å R G A N G

---

28. AUGUST 1952

A V I N N H O L D E T :
BOLIGNØDENS MARE - DEN KATOLSKE KIRKE OG
FILMEN - I KIKKERTEN - PRØVDE OG UPRØVDE
VEIER I UNGDOMSARBEIDET - DOGMET; EN LIVETS
KRAFT - VÅR TIDS HELGEN - PICASSOS SELVER-
KJENNELSE - RIKHOLDIG UTENLANDSREPORTASJE.

NR.

31

32

NESTE NUMMER KOMMER 11. SEPTEMBER 1952.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.
St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 03 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17, Stabekk.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.45: Høymesse.
Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høymesse.
Vår Frue Villas kapell,
Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.
Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høym.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 12238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

N. K. K. F.

Hvis passende antall melder seg, settes i gang nytt kjole- og rissekursus fra midten av september. Kurset varer i 3 mndr. med undervisning 1 gang ukentlig. Kr. 30.— for hele kurset betales ved innmeldelsen, som skjer hos søster Clemence, St. Josephs Institutt, Akersveien 4, Oslo. Innm. innen 15. sept.

Styret.

Mariakongregasjonen, Oslo

Møte i St. Josephs Kapell onsdag 3. sept. kl. 19.30. Deretter samvær i foreningslokalet.

ST. JOSEPHS INSTITUTT

bruker

FYRINGSOLJE

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32

Kristiansand S.

Tlf. 2270

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:
Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: Kl. 9—13 og 15—17. Mandag, lørdag: 9—13. Utbetalinger tirsdag 12—13.

Abonnementpris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 31. AUGUST: 13. søndag etter pinse. Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19. Mandag: Egidius, abbed. Tirsdag: Stefan, konge, bekj. Onsdag og torsdag ferieldager. Fredag: Laurentius Justianianus, bisk., bekj. Lørdag: Maria-lørdagsmesse.

SØNDAG 7. SEPTEMBER: 14. søndag etter Pinse: Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Matt. 6, 24—33. Mandag: Jomfru Marias fødsel. Tirsdag: Gorgonius, mart. Onsdag: Nikolai Tolentino, bekj. Torsdag: Protus og Hyacint, martyrer. Fredag: Marias navnefest. Lørdag: Maria-lørdagsmesse.

SØNDAG 14. SEPTEMBER: 15. søndag etter Pinse.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

64. ÅRGANG

28. AUGUST 1952

NR. 31-32

Bolignødens mare

Som en mare har nå bolignøden i årevis ligget og knuget over det norske folk. Uendelige tragedier har utspilt seg. Enkeltmennesker og familier har kjempet fortvilet for den selvfølgelig rett et moderne samfunn skulle garantere sine borgere: retten til å bo, retten til å ha et hjem, retten til å stifte nye hjem. I stedet vokser tallet på de husløse, på de oppdelte familier, på de unge som ikke kan sette bo. Følgene er forlenget åpenbare. Familiefølelsen, dette hellige, vakre og betryggende i livet, blir mer og mer belastet med ubehag og gnissing i sammenføyningene. Ekteskaper blir utsatt for påkjenninger som aldri kunne forutsees, og fører i stigende tall mot tærende ulykkelighet eller oppløsning. Unge forlovede, som skulle kunne gi hele sitt overskudd av lykke og forventning til stiftelsen av eget hjem, speider forgjeves etter muligheter og umuligheter og avstumpes og slites i stedet i sin kjærlighet. Hva som samlet går tapt av arbeidsinnsats og individuelt av arbeidsglede er i og for seg beklagelig nok. Men det er for intet å regne — fordi det kan tas eller fås igjen — mot den fysiske, psykiske og moralske redusering eller ruining av hundretusener mennesker som direkte eller indirekte berøres av denne langtrukne nærkamp om kvadratmetrene. Det er jo ikke roboter det gjelder, men ekspansiv menneskekraft som krever naturens rett til utfoldelse, individuelt og familiemessig. Verst er det, som sagt, for de unge, både for dem som ikke kan gifte seg, og for dem som etter giftermålet må campere på nomadevis eller så trangt eller dyrt at de rygger tilbake for tanken på å få barn. Og barna som kommer og ikke kanskje en gang skal få vuggeplass, i stedet for å bli til glede og velsignelse, blir et nytt moment til fortvilelse. Hvor blir det vanskelig og hårdt, å gjennomføre det kristne ekteskap, som forutsetter et samliv etter naturens gud-givne lover med rimelige og anstendige vilkår!

Klagesangen kunne forlenges. Bolignødens konsekvenser er uoverskuelige.

Det er ikke bare i Norge det er slik. Men det gjør saken bare dystre å måtte tenke på at i andre, særlig krigsherjede land, er det verre. Men det som

er forskjellen, er at i Norge *kunne* nøden vært avhjulpet på ganske effektivere vis enn tilfellet har vært, her like godt, ja bedre, enn i Finland f. eks. Der har da makthaverne forstått den elementære ting at hjemmene er samfunnets byggende celler. Kan det sies at man i Norge har regnet sånn? Er ikke borgerne snarere utsatt for å få sine kår innpasset i en planøkonomisk formel som ubønnhørlig skal gjennomføres? Som bl. a. har påtvunget oss handelsavtaler som er uforenlige med de virkelige behov. Smaker det ikke litt av nasjonal stormannsgalskap når i utide årlige millioner settes inn i monumentalbygg og -anlegg som kun en Ludvig XIV ville ha våget å gjennomtrumfe uaktet borgernes vitale behov?

At de husløse har funnet seg i det, er uforståelig. Merkelig også at reaksjonen ikke har slått ut i dannelsen av et eget *bolig-parti*, tatt i betraktning at en regner med ca. 150 000 husløse i landet. En må søke forklaringen i selve den depresjon som bolignødens daglige påkjenning har fremkalt hos de tilsidestilte.

Litt har det løsnet på tregheten i den senere tiden. Mens myndighetene holder på en boligmessig standard langt over vår økonomiske bæreevne — med forskrifter som om det skulle bygges for evigheten — har noen realpolitikere av arkitekter og ingeniører modig og beundringsverdig gått inn for linjen: *heller bo beskjedent og rimelig, enn ikke å bo i det hele tatt*. De har ikke fått noen pen behandling. Dog: folket hilser dem velkommen! — Stor takknemlighet må også gå mot dem som innenfor sine mandater vier alle sine krefter i tilretteleggelsen og fremstillingen av nye boliger. Ofte hører de bare kritikken, ikke takken.

Vi har også sett en rekke reaksjoner i form av masse møter og deputasjoner til myndighetene. Slikt blir dessverre sett på som et irritament i stedet for et incitament. Så er det blitt med vage løfter og forsikringer.

En strøm av takknemlighet gikk mot vår Kronprinsesse da hun i et nyttårsbudskap talte de hus-

Den katolske kirke og filmen

Av cand. mag. Henri Werring

Er filmen iferd med å erstatte religionen?

Den katolske pastoren J. A. V. Burke oppskaket for en tid siden det kirkelige England ved en artikkel «Church and Cinema» i tidsskriftet «The Sword». Forfatteren går i artikkelen i rette med sine medkristne for hva han kaller deres «leggehendene-i-fanget-og-la-det-skure-mentalitet» når det gjelder film og filmproblemer. Det er denne fatalistiske sinnstilstanden, mener han, frembrakt av nederlagene, som fremfor alt baner veien for nye nederlag for kristen tanke og kristen kulturinnsats. Disse ordene av en katolsk prest og kjent kulturjournalist skulle ha sitt å si også det kirkelige Norge.

Det kan virke som litt av en overdrivelse når pastor Burke hevder at filmen for mange moderne mennesker er i ferd med å erstatte religionen. Men er det egentlig det? Filmstjerner blir i alle fall i dag æret på samme måte som helgener og helgeninner i middelalderen. Sosiologen J. P. Mayer sier i «Sociology of Film» (s. 262): «Mrs. B. tilstår videre at når hun skal ta en eller annen beslutning, pleier hun å spørre seg selv hva mon Bette Davis eller Greer Garson ville ha gjort i hennes sted.» Naturligvis er ikke alle filmens virkninger mindreverdige. Dannet språkføring, høflig fremtreden, utrydningen av nasjonale og religiøse fordommer — alt er det poster som med rette kan føres opp på plussiden også i et kristent regnskap. Men på alle kanter er vi i dag vitne til hvordan de forskjellige kulturinstitusjoner utvikler seg til å bli gravmonumenter over den kultur de var stiftet for å holde liv i. Og når det gjelder filmen, er faren dobbelt uøynefallende, fordi dens innflytelse er nær sagt uhyggelig stor.

Ifølge J. P. Mayer går over 50 % av Englands innbyggere en à to ganger ukentlig på kino, for det øvrige Vest-Europa er tallet tilsvarende, for Amerika enda høyere. Det vil med andre ord si at ca. 1,5 millioner nordmenn er ukentlige kinogjengere, og at over 2 millioner kinobilletter selges her i landet hver uke. Som underholdning er filmen mer populær enn sportsstevner, dans og restauranter. Kinoenes hvite lerret medvirker trolig i høyere grad enn prekestolen til å forme våre ideer om hva som er riktig og galt. Våre inntrykk av fremmede land og andre sosiale klasser kan vi ofte med større rett føre på filmregissørens enn skolelærerens konto. De inntrykkene filmen gir er kan-

---

løses sak. Og som klimaks kom kongeordene fra Oslo rådhus' balkong 3. august i år.

Når det nå bebudes en landsomfattende demonstrasjon mandag 29. september, håper vi den vil få det tilsiktede resultat. Ordet demonstrasjon er behengt med mange ubehagelige assosiasjoner. Men denne gang må man bære korset i spissen. Det gjelder tuseners være eller ikke være — det gjelder manges tro på det i livet som skulle være forsmaken på den lykke som venter i de evige boliger.

IHK

skje ikke alltid pålitelige — det foreligger f. eks. en mulighet for at ikke alle meksikanere er skurker med «skyttern» i baklommen, og det er faktisk også tenkelig at utenekteskapelig lettsindighet ikke er en dagligdags forlystelse hos den høyere societet i USA. Men for den langt overveiende del av kinoenes publikum vil det å se si det samme som å tro, og filmen — i hendene på ansvarsløse pengemenn — betyr derfor ofte en farlig utvidelse av den jevne manns erfaringsmateriale.

Freidig kampoptimisme kontra forsakelig passivitet

Med disse så å si statistiske fakta får pastor Burke's refsende pekefinger en bakgrunn som kan skremme noen hver. Og da skulle den vel inspirere kristenfolket i Norge til helt andre handlinger enn de gamle sparkene mot alt som lukter katolsk. Men nå har vi jo alle utallige ganger, direkte og indirekte, fått høre dette at det består, og alltid har bestått, og alltid vil bestå en skjebnebestemt, en trist, men uunngåelig motsetning mellom kristendom og verdslig kulturliv. Det er ikke her stedet for å drøfte dette i og for seg merkelige postulatet, men jeg vil gjerne peke på at denne holdningen (eller mangel på sådan) i sin konsekvens er farlig. Farlig for kulturlivet som sådant naturligvis, men først og fremst for Kirken, for de kristne selv. For den fører til passivitet, kuede sinn, nederlagsfølelse og isolasjon. Prototypen på den norske kristne sitter i sitt lønnkammer og tenker: Sånn som filmen i dag er, sånn har den alltid vært, og sånn vil den alltid bli: Lettfærdige varietéscener og angrep på prestene. Det nytter ikke å gjøre noe ved det. La oss bare holde oss borte, sky kinolokalene, stenge våre aviser for filmstoff, holde våre stier rette. — Men inn i dette tilbaketrukne pietistiske lønnkammer kan nå en forstyrrende lyd av fjern åndelig kanontorden. Det er atter en gang Romerkirken i kamp — bl. a. for oss norske kristne. Som i politikken har den gått inn i kulturen, stridbar og aggressiv, med en dypt rotfestet, freidig kampoptimisme: Det nytter! Og at det virkelig nytter viser førstefruktene av den katolske filmaksjons systematiske opinionspåvirkning og propaganda for religiøse filmer: filmrekken som inneholder mesterverk lik «Sangen om Bernadette», «Klokkene i St. Mary», «Kjærlige hender» og «Gud trenger mennesker» (den siste for sikkerhets skyld på norsk lansert under den forlokkende tittel «Syndens øy»!).

Også i katolske land er det nok et større eller mindre antall selvbestaltede moralpredikanter, som er sterkt bekymret over utviklingen av en katolsk filmaksjon og overhodet over at prester befatter seg med noe så «verdslig» som film. Som sine norske åndsslektninger kjemper de mot noe farlig som kalles moralsk oppløsning og kaos, og som ville inntreffe hvis ungdommen — ja, hvis ungdommen f. eks. gikk for ofte på kino. Disse — og hele mengden av norske kristne kulturpassivister — kan det lønne seg å minne om at J. A. V. Burke ikke

er den eneste skrivende katolikk som har oppfordret de kristne til å nyttiggjøre seg og erobre filmen. I 1936 gav pave Pius XI filmaksjonen dens offisielle bekjennelseskritt i ensyklikaen «Vigilanti Cura». Det har sikkert sin interesse også for et norsk publikum å se litt nærmere på den romerske primas' stilling til filmen og dens problemer.

Kinogjengerens ensyklika

«Vigilanti Cura» — «Kinogjengernes ensyklika» — faller i tre deler. Den første oppsummerer tidligere pavers uttalelser om filmspørsmål, og komplimenterer i forbifarten den beryktede, men modige, «American League of Decency» — Sømmelighetsligaen — hvis regulære klappjakt på ex-kommunister (bl. a. Charlie Chaplin) og Hollywoods mer vovede striptease-numre vil være vel kjent for norske avislesere. Annen del gir en analyse av filmens kulturelle maktstilling. Paven understreker her at filmen er tidens farligste og mest virkningsfulle propagandavåpen. Men han nøyer seg ikke med negativt å fordømme dette «moderne masseetende uhyre». Han ser i øynene det faktum at filmen også gir Kirken en enestående sjanse. «Fremskritt i kultur, vitenskap, teknikk og industri er alle sanne gaver fra Gud, og som alle slike må også filmen nyttes i hans tjeneste i arbeidet for å befeste og utbre Kristi kongedømme på jorden.»

En eller annen har kalt kinoen den fattiges bibliotek. Det ville kanskje være mer dekkende å kalle den den ikke-intellektuelles erstatning for lesning eller den uskolertes alternativ til utdanning. For det er vel i dag mer velkledd uvitenhet i verden enn noen gang siden reformasjonen, — noe som sikkert henger sammen med den stadig voksende mekanisering av vår livsform. De fleste arbeidsfolk sliter dagen lang med et tungt grovarbeid hvor bare en side av deres ego strengt tatt er engasjert, nemlig den fysiske. Det er med tanke på denne tingenes tilstand at Pius XI videre fremholder at «avslapning er blitt en del av selve maskinalderens livsprinsipp. For de moderne industri- og maskinmennesker er den nødvendig». Det er med andre ord en samfunns viktig oppgave dette å more tidens åndelige barn med gode leker. Men paven understreker at denne leken «må være menneskets fornuft verdig, og må være moralsk sunn».

Kinoene skal tilfredsstillende et publikumsbehov, som p. g. a. de moderne arbeidsforhold etc. ikke kan mettes ved hjelp av andre, for «finere» smaksorganer mer passende spiser. Et stort ansvar er dermed lagt på filmindustriens unge skuldre, men dette ansvaret har også publikum del i. Den kampmetode Kirken oppmuntrer til, er fastsatt i overensstemmelse med den reelle ansvarsdeling. Filmselskapene mater publikum med mindrevendig kost bare så lenge de vet at det gir sikker inntekt. Den kampmåte som rammer filmprodusentene føleligst er derfor simpelthen å nekte å betale deres filmer. Eller med andre ord: boikott.

Paven beklager de mange kristne av alle leire som sukkende fremholder at filmen er seg selv lik, og det er intet å gjøre ved den sak. Fatalisme er ikke en verdig kristen holdning i noe livsforhold, og sikkert ikke med hensyn til vårt problem. Filmen er et litt for farlig våpen til uten kamp å skulle falle i «fien-

dens» hender. «Vigilanti Cura» er også på dette punkt konstruktiv: «Gode filmer kan utøve en dyptgripende moralsk innflytelse på den som ser dem. Foruten å skaffe god underholdning kan den inngi edle livsidealer, undervise i historie og fremmede lands geografi, skape eller i det minste arbeide for bedre forståelse nasjonene og samfunnsklassene imellom, gi nytt liv til rettferdsidealene og positivt medvirke til fremveksten av en ny sosial verdensorden.» — Hånden på hjertet, kan noen katolikk, ja, klartskuede norsk kristen overhodet, med dette pavelige mandatet i hånden stille seg likegyldig til tanken om en kristen filmaksjon?

Katolsk filmorganisasjon

Det har man i alle fall ikke gjort ute i verden. Alt i 1912, da belgieren pater Brohee fikk i oppdrag å organisere Den katolske aksjon i sitt hjemland, ga han støtet til dannelsen av talløse små filmsirkler spesielt i de katolske ungdomsforeningene. Disse gruppene skulle diskutere de siste filmpremierer ut fra et kristelig-moralsk synspunkt. Mot slutten av den første verdenskrigen hadde Belgia en anelig katolsk filmorganisasjon som arbeidet særlig med henblikk på å få høynet den hjemlige produksjons moralske og kunstneriske nivå. Organisasjonens permanente råd, som besto både av prester og legfolk, fikk til oppgave å sette opp en fortegnelse over alle hjemlige filmer som ansås å stå i strid med kristen moral- og tros lære. Det samme kontoret hadde å påse at ingen direkte pornografiske filmer upåttalt fikk premiere i Belgia. For å gjøre disse filmundersøkelsene kjent startet organisasjonen en rekke tidskrifter. Disse nystartede publikasjonene sendte også ut paroler om hvordan den nye filmindustrien etter Kirkens mening burde være. Ikke en rent kirkelig, men heller ikke en ukirkelig kunst. En ny film med religiøse emner var nok ønskelig. Men først og fremst burde den belgiske bondes ennå sunne moralske livsførsel levendegjøres gjennom en ny filmkunst. For å stimulere den nye filmen ble det satt opp årlige filmpriser etc. Og publikum — i første rekke de kvinnelige kinogjengere — holdt tritt. Pornografiske reklameplakater, skryt i aviser og tidskrifter hjalp ikke — folk foretrakk rent ut sagt de nye, moralske og ofte også kunstnerisk sett mer høyverdige filmene. Den dag i dag er det nok i så måte atskillig å utsette også på belgisk filmproduksjon. Men likevel: «best-seller»-listen for utenlandske filmer vist i Belgia de siste årene, viser med all ønskelig tydelighet at pater Brohees gjerning ikke har vært forgjeves: «Kort møte», «Hamlet», «Røde sko», «Den tredje mann» og og forannevnte «Gud trenger mennesker».

I 1928 ble det belgiske eksperimentet utvidet til et internasjonalt filmkontor (O.C.I.C.). 9 nasjoner hadde delegerte ved kontorets første sesjon. Ved en kongress (den fjerde og hittil siste) som kontoret arrangerte i 1947 møtte hele 20 nasjoner. I praktisk talt hvert eneste katolsk land har O.C.I.C. nå en underavdeling. Det eksisterer i skrivende øyeblikk over 20 katolske filmtidskrifter bare i Europa. I 1934 organiserte katolikkerne i USA den alt omtalte «League of Decency». Kampen mot den omsegripende, nesten perverse seksualiteten i datidens amerikanske filmer, foregikk systematisk fra første dag. Protestantene og jødene var i førstningene ikke med.

I høyere grad enn katolikkene følte de seg som enkelt-personer, de hadde ikke deres sans for organisasjon, og selv om de hadde hatt den sansen, så var de for få. Men ligaens enorme suksess drev dem etter hvert inn i et temmelig intimt samarbeid, med den følge at Hollywood ble tvunget tilbake til den produksjonskodeks som opprinnelig var fastsatt for de amerikanske selskapene. En av de mest betydningsfulle seire kristen kulturaksjon overhodet har vunnet i vår tid!

Norsk film for kristen kulturvilje

Vi kan nok alle fort bli enige om at Rom ved denne sin seneste kulturkamp har grepet fatt i et av de aller alvorligste problemer som moderne kulturliv overhodet stiller den kristne Kirke. Når kulturverdiene med ett får en massespredning som ingen hadde drømt om for et halvt århundre siden, er det ikke underlig om mye blir lettvent og utvendig. Likevel er det knapt noen som for alvor vil hevde at en kultur med høye topper, men som bare en utvalgt flokk har del i, er mer verdifull. Som vi tidligere har vært inne på, må derfor oppgaven kristent talt bli å ta de nye tekniske hjelpemidlene i bruk på en slik måte at de mest mulig blir til gagn både for samfunnet og den enkelte. Og der er vi inne på et interessant side-spørsmål: muligheten for en kristen filmaksjon her og nå. Alt tidligere har jeg nevnt den tilbakeholdende fatalismen i kristne leire her til lands når det gjelder disse spørsmål. En periodisk tordnende domsavsigelse fra det hjemlige Sinai over filmen og alt dens vesen er praktisk talt alt hva vår kristne dags- og ukepresse har kunnet prestere i retning av «filmstoff», og langt mindre har man naturligvis våget å ta problemet foreningsmessig opp. Men dette er spesielt trist, fordi vi — med en filmindustri ennå i sin vorden — har både særlige betingelser for og en særlig plikt til å reise problemet, ned til dets dypeste røtter, grundig og avgjørende, for en gang for alle å erobre norsk film for kristen kulturvilje. Visst er vanskelighetene mange. En av dem, den verste, heter som sagt fatalisme. Men en og annen kirkes mann er det da her hjemme også som har den nødvendige dristigheten, frisinet og aksjonsviljen. I høstens trolig første norske film, «Vi vil skilles», får vi som kjent se res. kap. Arne Fjelberg ved Uranienborg kirke i Oslo spille seg selv. Fjelbergs «filmdebut» gjør tanken om en hjemlig kristen filmaksjon aktuell nettopp nå. Men så lite forberedt er faktisk jordbunnen her hjemme at den samme Oslo-pastoren er blitt en påminnelse — en påminnelse vi alle trengte — om den gamle setningen: Ordet er blitt kjød. —

Henri Werring.

...Det er for å bidra til å skape en kristen kulturbevissthet på dette felt at «St. Olav» nå åpner en filmspalte. Vår orientering vil så langt mulig skje i forståelse med O.C.I.C. og den katolske filmaksjons forskjellige nasjonale kontorer. Som sin faste medarbeider på dette felt har «St. Olav» knyttet til seg cand. mag. H e n r i W e r r i n g.

Hvem kan hjelpe to av våre aktive ungdomsledere til et sted å bo i Oslo eller omegn? Nygifte.

Eksp. anv.

7 kikkerten.

Tynt

Vårt Land har hatt en feide med den katolske biskopen i Oslo. Vi er enig i det bladet skriver om forfølgelsene i Colombia. Derimot er det vanskeligere å finne logikken i det V. L. skriver om de norske katolikkene og kringkastingen. Den katolske biskopen sier i sitt innlegg at det ikke kan være full åndsfrihet i Norge heller, når ikke katolikkene får slippe til i kringkastingen. Da svarer Vårt Land at det blir noe helt annet enn hva som skjedde i Colombia, for der hadde protestantene en tid adgang til kringkastingen, men så ble de nektet å tale der. Det er vanskelig å skjønne hva den avgjørende forskjellen består i. Når det gjelder kringkasting, så er protestantene i Colombia og katolikkene i Norge for tida nøyaktig likt stillet. — Trosfrihet omfatter ikke rett til katolsk propaganda innenfor den norske folkekirkes ramme, sier V. L. Katolikkene kan ikke vente å få andre kirkesamfunns institusjoner til disposisjon. — Det er bare det å merke at Kringkastingen ikke er den norske kirkes institusjon, og de religiøse sendingene er heller ikke nå innenfor den norske folkekirkes ramme. Vil en nekte katolikkene å slippe til i radioen, må en, for skams skyld, finne litt bedre argumenter.

«VÅR KIRKE»

Sokneprest Sverre Riisøen, Bergen, tar som vanlig bladet fra munnen, og her er et apropos til ovenstående:

«Med adresse til NRK»

Lederen av de religiøse sendinger i Norsk Rikskringkasting har holdt et foredrag, og nok engang beklaget seg over hvor vanskelig det er å gjøre alle tillags. Skal vi tro hans uttalelser, og det er såvisst ikke noen grunn til å trekke dem i tvil, så fins der praktisk talt ikke en eneste prest eller forkynner i dette land som ikke mener seg å være i besiddelse av spesielle nådegaver når det gjelder evnen til å beherske de strenge krav mikrofonen stiller. Ikke så å forstå at den enkelte holder seg frempå i generende grad, skjønt det skjer vel det også. Det er organisasjonene, eller rettere sektene som presser på, og forlanger større kvote. (Dette profane begrep er bevisst valgt fra min side.) Det er heller ikke noen hemmelighet at pinsevevnene er de mest aggressive. De har også lagt for dagen en energisk vilje til å trumfe sine krav igjen-nom.

Tilsynelatende følger Kringkastingen en mønstergyldig tolerant linje. Alle fraksjoner innenfor vårt religiøse liv blir tilgodesett. Det er bare mormoner og Jehovas vitner som ikke slipper til. Og så, mirabile dictu, Den katolske kirke.

Det fins ikke noen konsekvens i dette meningsløse forbud. Kringkastingen kan ikke legge imot at den holder seg til Grunnlovens bestemmelse om den evangelisk-lutherske religion. Det yrer av luthersk «vranglære» i morgenandaktene. Ingen tar anstøt av det. Innenfor et pietistisk grunnsyn, båret fram av sektene, er rommeligheten nokså stor. Et faktum vi med glede noterer.

Men Den katolske kirke, som vi skylder alt det vi eier av genuin bibelsk forkynnelse og kristen tradisjon helt fram til reformasjonen, den skal holdes utenfor. Det er en skam for kulturinstitusjonen Norsk Rikskringkasting. En skjebnesvanger innrømmelse til den bastante folkelige oppfatning at alt som smaker av katolisisme hører djevelen til. Samtidig taler vi om kirkelige enhetsbestrebelsel,

Prøve og uprøve veier i ungdomsarbeidet

Av Berit Kristensen

I. Ungdommens århundre

Foreningsarbeid — derunder ungdomsarbeid — er ikke noe nytt fenomen. Men som så meget annet har også dette skiftet karakter gjennom tidene. Nye seder og skikker, forandringer i folks levemåte, forandringer i de sosiale forhold, kvinnes kamp for likestilling, og sist, men ikke minst, et helt nytt syn på ungdommen og dens betydning, alt dette har gjort det nødvendig med den ene omlegging av arbeidet etter den andre.

Det 20. århundre er blitt kalt «ungdommens århundre». Folk har fått øynene opp for hvilken viktig del av befolkningen ungdommen er. Det er jo den som skal føre videre det de eldre har påbegynt, fremtidens historie avhenger av hvilken innstilling ungdommen har til livet. Altså må ungdommen få lære, oppdras, få sjanse til å prøve seg.

Men på tross av at ungdommen nå er blitt akseptert som en viktig del av befolkningen, hender det likevel at vi treffer på manglende forståelse hos de eldre. De liker ikke at ungdommen selv er seg sin viktighet bevisst, de synes ungdommen gjør for mye av seg, er for voldsom og pågående.

Før eller senere støter vi nok alle på denne innstillingen hos enkelte av våre medmennesker. Men det er ikke annet å vente. Ikke noe forholdsvis nytt er vel blitt mottatt med begeistring fra alle kanter. Men det er en ting vi må være på vakt overfor: Vi må ikke bli smittet av denne innstillingen selv!

DE UNGES Plass I Kirkens Arbeide

Ganske visst har vi vel alle en eller annen gang blitt grepet av håpløshet, vi synes vi står på stedet marsj, og at ingenting nytter noe. Vi ser de menneskene som har forsøkt å holde fast, gli bort fra Kirken, vi ser at ledere som vi har satt store forhåpninger til, går trett. Kanskje de har rett, de eldre, som rister på hodet av ungdomsarbeidet? Kanskje vi, når alt kommer til alt, kaster bort vår ungdom på et overflødig arbeid? Kanskje vi skader Kirkens sak i stedet for å støtte den, ved å blande oss opp i ting som egentlig er prestenes oppgave, og som de også har større forutsetninger for å klare enn vi har? Burde vi ikke konsentrere oss om vår egen frelse — har vi ikke mer enn nok med den?

For at vi i det hele tatt skal kunne drive ungdomsarbeide, kreves det at vi ikke tviler på dette punktet.

og hoverer over Den katolske kirke som steilt hevder sitt guddommelige primat. Det er ingen unnskyldning for vårt vedkommende. En økumenisk virksomhet som lar seg friste av «motpartens» taktikk, har tapt sitt fornemste mål, den grenseoverskridende tendens, av syne.

Til dette kommer at vi her i landet har en rekke katolske geistlige og legmenn som har et langt vektigere budskap å bringe enn de mange «pastorer» og sekretærer som sjelden eller aldri når lengre med sine klisjerte talemåter enn til den lille flokk de selv representerer.

Sverre Riisøen (i Høyrepressen).

Hvis vi opplever nederlag i arbeidet, kommer det av at vi selv ikke holder mål, og da må vi arbeide på oss selv for å bli bedre i stand til å utføre vårt arbeid, og stole på at Gud hjelper oss.

I Bergprekenen sier Jesus: «Dere er verdens lys. La deres lys skinne for menneskene, så de kan se deres gode gjerninger og prise deres Far som er i himmelen.» På denne måten forteller han oss at alle som er blitt Guds barn ved dåpen er kalt til å ta del i arbeidet for å utbrede hans rike på jorden. *Alle*, dvs. ikke bare de som er spesielt vigslat til dette arbeidet — prestene — men også vi som er vigslat til ham ved dåpen, og som senere har mottatt fermingens sakrament. Ved det er vi blitt medlem av det apostelen Peter kaller «et hellig prestedømme, som bærer fram åndelige offer som tekkes Gud», og «et kongelig prestedømme, så dere kan forkynne hans kraftige gjerninger».

Jo, for å gjøre oss alle delaktige i de kristnes «alminnelige prestedømme» har Jesus vigslat oss til å ta del i Kirkens apostolat, legmanns apostolatet. Og apostolatet består i mange ting.

ORGANISASJONENS BITRE NØDVENDIGHET

Ved siden av bønner, vårt gode eksempel, deltakelse i gudstjenestene o. a. står også *foreningsarbeidet*, arbeid for og blant våre trosfeller. For at denne «indre aksjon» skal bære frukter, bør den være organisert. På den måten blir arbeidet mest effektivt, vi kommer i kontakt med flest mulig, vi blir samlet, og mange kan jo alltid utrette mer enn én. Og organisasjonen, det er gruppene, foreningene, forbundene. Nå finnes det folk som synes at foreningsliv er en botsøvelse, og det finnes andre som trives ved det som fisken i vannet. Men hva skal vi svare folk som kommer med dette at de ikke liker eller ikke trenger foreninger? Skal vi bare godta dette uten videre?

Selvfølger ikke. Men ingen kan eller bør true noen til å gå i foreninger, likeså lite som en kan true noen til å gå i kirken. Men vi skal minne om det ansvar vi har overfor våre medmennesker, og den plikten vi har til å delta i legmanns apostolatet. Andre kan ha bruk for oss, selv om vi kanskje mener ikke å ha bruk for dem!

I RAMMEN AV ET INTERNORDISK SAMARBEID

Årene etter krigen har brakt ungdomsarbeidet her i Norden et stort oppsving. Det er blitt mer fart i sakene. Riktignok har det vært dødperioder både for foreninger og forbund, men stort sett har det vært bra aktivitet jevnt over. Vi er i enda større grad blitt klar over hvor meget vi vinner ved å stå samlet. Et *nordisk samarbeid* har kommet i gang. Vi er plutselig blitt så mange! Dette fellesskapet som strekker seg utover landets grenser har virkelig betydning. Det å vite at det finnes ungdom i andre land som driver det samme arbeidet som vi gjør, under omtrent samme forhold, gjør at vi føler oss sterke. Det er jo heller ikke vanskelig å tenke seg hvilken oppmuntning og støtte det er for unge katolikker på bort-

gjemte steder, der det bare finnes få, spredte trossfeller, å ha forbindelse med større grupper, som har anledning til å drive arbeidet på en langt mer effektiv måte enn de selv. Og på den annen side er det en stimulans for disse større gruppene, for styrene i forbundene, å vite at de hjelper disse utpostene, og at utpostene på sin side setter pris på arbeidet deres.

Men hvordan er nå egentlig dette samarbeidet, og i det hele tatt ungdomsarbeidet, organisert? Selv om det kanskje er få som ikke har noen rede på dette, skal vi likevel se litt på oppbyggingen av ungdomsarbeidet her i Norden.

I de litt større byene i Danmark, Finnland, Norge og Sverige finnes det ett eller flere av det vi i Norge kaller *ungdomslag*, dvs. selvstendige foreninger som består av ungdom av begge kjønn. Lagene ledes av ungdommen selv, nærmere bestemt av et styre som velges av medlemmene. Ved siden av styret står en prest som lagets *geistlige rådgiver*.

Selve laget kan drive arbeidet på litt forskjellig måte. Det er vanlig at et litt større lag er delt i flere grupper, som har egne møter, og at hele laget samles etter fastsatte terminer.

Lagene i de forskjellige land eller kirkedistrikter er tilsluttet disses respektive *forbund*. Forbundene har eget styre, som vanligvis har sete i hovedstaden. Forbundene ordner med saker som vedkommer alle lagene, og det er også forbundene som har den direkte kontakten med de andre landsforbundene. De største arbeidsplanene er det også gjerne forbundene som stiller med, som f. eks. det å utgi egne katolske ungdomsblad og å bygge ungdomshus. Hvert forbund har sin geistlige rådgiver, *ungdomspresten*, offisielt utnevnt av Overhyrden.

Som bindeledd mellom forbundene er det en *internordisk sekretær* som er valgt av *forbundsstyrene*. Sekretæren har f. t. sete i Oslo.

Det er ikke små resultater som hittil er oppnådd ved det internasjonale samarbeidet. *Lederskolen*, som nylig ble arrangert for 5. gang, er et direkte resultat av dette samarbeidet. Likeledes *Lederbreve*, som sendes alle styremedlemmer og andre ledere rundt i Norden. Og i *Fakkelnålen* har vi også et resultat av nordisk samarbeid.

UNGDOMSARBEIDETS MÅL

Vi har alle hørt svært meget om ungdomsarbeidets mål. Vi nevnte jo nettopp legmannsapostolatet, at ungdomsarbeidet er en naturlig og viktig del av det. Og det vil si at ungdomsarbeidets egentlige oppgave, dets endelige mål, er å hjelpe så mange som mulig av våre kamerater til engang å komme i himmelen! Dette kan visst ikke sies for ofte. Det er så altfor lett å glemme det. Som alt annet har nemlig foreningslivet både gode og mindre gode sider. En av de minst gode er den at det er så lett å se seg blind på selve foreningen, arbeidet der. Folk som liker foreningsliv spesielt godt, kan, uten i grunnen å ville det, sette selve foreningslivet opp som hovedsaken. Det å få en velpleiet og knirkefri forening hvor alle hygger seg, *det* blir målet for dem. Har de nådd dit, da har de greidd sin oppgave bra, mener de. Men det har de slett ikke! Selvfølgelig kan en slik forening ha enkelte gode sider, som f. eks. den at folk hygger seg der, men det er ikke nok! Den glatte overflaten kan godt tyde på at lederne ikke har den rette kontakt med ungdommen, og hvis *den* mangler, er det

vanskelig å få gjort noe. Dessuten vil lederne innstilling, det at de ikke ser det egentlige målet, hindre både dem og medlemmene i å arbeide effektivt. En annen farlig side ved foreninger er at de egner seg ypperlig som «trappetrinn», som et menneske kan krabbe oppover og «komme seg opp ved». Vi kjenner vel alle eksempler på den ledere som elsker å være midtpunkt, som ikke lar noen anledning gå fra seg til å minne om at her står den som har rede på sakene.

Imidlertid bommer han ganske tragisk det mål ungdomsarbeidet er rettet mot: å tjene sjelenes frelse. Nå er frelsen en nåde som Gud sender, og ikke noe et menneske kan gi: men det vi kan, det er å forsøke å lage en *grobunn* for denne nåden, slik at vi og våre medmennesker blir i stand til å ta imot den.

Og denne grobunnen, den forsøker vi å få istand ved å skape det vi kaller et *katolsk ungdomsmiljø*, der unge katolikker kan føle seg hjemme, og der de har mulighet for å utvikle sitt religiøse liv. Vi mener at et slikt miljø vil kunne hjelpe både lederne og den øvrige ungdommen til å vokse åndelig og bli seg sin tro bevisst, ta konsekvensene av den og virkelig *leve* sin katolske kristentro.

II. Hvordan skape et katolsk ungdomsmiljø

Men hvordan kan vi skape et slikt miljø? Et miljø blir ikke til av ingenting, det er noen eller noe som må være med å danne det. Og disse «noen», det er de *aktive* unge, de som skal lede arbeidet. Og når vi snakker om den *aktive* ungdommen, mener vi først og fremst de som er oppriktige, praktiserende katolikker, som lever etter sin tro, og som har innsett hvilken betydning ungdomsarbeidet har. Denne ungdommen slår seg altså sammen om arbeidet. De konsentrerer seg om å få med de mindre ivrige, vane-katolikkene og de som er blitt litt lunkne. I neste omgang gjelder det å få med dem vi ikke ser noe til mer. Vi kan se på ungdomsarbeidet som en sirkelrund skive. De aktive står nærmest sentrum. Litt utenfor dem står de litt mer slappe, som det har lyktes å få med. Ytterst står de vi kanskje altfor lett kaller «de frafalne». Hvis nå skiven begynner å svinge rundt som en grammofonplate, vil alle de tre «lagene» svinge med. Jo lenger bort fra sentrum en står, jo større avstand må en tilbakelegge for hver gang skiven svinger rundt, og jo mer må en anstrenge seg for å holde tritt med de som er nærmere sentrum.

Innerst ved sentrum står altså de aktive, lederne. Men hva består så selve sentrum av? Ja, hva er det nå egentlig som er sentrum i arbeidet vårt?

Det er Gud! Det er *han* som er sentrum, det er *ham* det dreier seg om. Derfor må de innerst ved sentrum prøve å trekke de ytre ringene innover, så nær sentrum, så nær Gud, som mulig.

Hva er så et «*katolsk ungdomsmiljø*»? Et katolsk ungdomsmiljø, det er ikke en slags fritidssysse, noe en har bruk for i fritiden, der en treffer kamerater og hygger seg på en skikkelig måte. Det er ikke en slags religionsskole, der det gjelder å få puttet mest mulig katekisme, kirkehistorie og annen viten inn i hodet på ungdommen. Det er ikke et universitet der ungdommen kan få tilfredsstilt sitt «katolske intellekt». Det er heller ikke en slags moderne tillemp-

ning av klosterliv. Et katolsk ungdomsmiljø, det har noe av alt dette og enda litt til. Vi kan si at det er et miniatyrstamfunn, en modell til et katolsk samfunn, der vår katolske ungdom kan lære å leve i samsvar med sin kristentro. Dette lille samfunnet skal blande alle disse forskjellige bestanddelene slik at de står i et rimelig forhold til hverandre, og utgjør et harmonisk hele. Ved å ferdes i dette katolske samfunnet kan vi til slutt lære å bygge bro mellom vårt religiøse liv på den ene siden og vårt daglige liv, vår plass i det virkelige samfunnet, på den annen.

DE STORE MILJØPROBLEMER

Her i Norden, hvor vi lever så å si hele vårt liv i ikke-katolske omgivelser, er dette katolske samfunnet av en veldig betydning når det gjelder ungdommens religiøse oppdragelse. Selvfølgelig, vi har katolske familier, og disse er jo også små samfunn. Men dessverre, altfor ofte svikter hjemmene på akkurat dette området. Og selv om hjemmene har de beste hensikter og betingelser for å holde mål her, likevel hender det at de ikke greier det. Og hvorfor? Jo, fordi ungdommen nå engang er slik den er. Den vil frigjøre seg fra hjemmet, stå på egne ben og vise hva den duger til. Og så kan det være skjedd. Det er ikke rart at de fleste frafall fra kirken kommer i ungdomsårene, ja, gjerne i årene like etter at folkeskolen er slutt, i 14—15 års alderen. De første årene av livet er et katolsk barn under hovedsakelig katolsk påvirkning. Men allerede i barnehagen og på skolen vil ikke-katolsk påvirkning i større eller mindre grad gjøre seg gjeldende. Det er jo langtfra alle katolske barn som har anledning til å gå på katolsk skole i disse årene. Og senere blir det ikke bedre. I 14—15 års alderen kommer en over på andre, kommunale skoler, eller går ut i arbeidslivet. Samtidig er en blitt såpass voksen at en vil bestemme over seg selv. Foreldrene rår ikke med barnet lenger. Det vil stå på egne ben, og mener selv at det er i stand til det. Denne frigjøringsprosessen som nå setter inn, kan vare til en er over 20 år. Og her et steds er det ungdomsarbeidet kommer inn. Det skal være en slags mellomstasjon, mellom barneårene og til barnet er så voksent, så modent, at det kan gå inn i den virkelige katolske aksjons rekke.

For å ha noen tall å holde oss til, pleier vi vanligvis å si at ungdomsarbeidet strekker seg fra 15 til 26 år. Men det finnes 13—14 åringer som kan ha like meget behov for og utbytte av ungdomsarbeidet som en 18—19 åring, og likeledes kan en som har fylt 35 år godt ha beholdt så meget av den interessen, det sinnelaget og den kontakten med annen ungdom som behøves, at han både vil og kan fortsette med ungdomsarbeidet. Likevel beholder vi aldersgrensene som en slags norm.

HEMNINGEN I ALDERSFORSKJELLEN

Denne store aldersforskjellen — hele 20 år — skaper større problemer i arbeidet enn en vanligvis tenker seg det fra begynnelsen av. Det er ikke bare det at en 15-åring og en 35-åring har helt forskjellige interesser og helt forskjellige syn på livet. Den virkelige vanskeligheten ligger i at ungdomsarbeidet skal *forme* medlemmene, gi dem *utviklingsmuligheter*. Ungdommens nivå skal heves.

Men hvordan skal vi greie dette, når det stadig kommer nye til, når vi har en så uensartet masse å

operere med? Vi har ofte ikke engang tid til å tenke på slikt som at vi stadig skal gå videre, fremover. Det er så lett å glemme når vi sitter i et styre og har hendene fulle med alle slags gjøremål. Detaljene tar pusten fra oss. Vi har vanskelig for å se lenger enn til neste møte. Møteprogram, arrangementer av alle slag, studiesirkler, alt dette gir en så meget å tenke på at en synes en har fullstendig nok med det. De fleste av oss har vel vært såpass borti foreningsarbeid at vi vet hvor fristende det er å gjøre det så lettvent som mulig, ta det som det faller seg, og føre medlemmene med slikt stoff som er populært i øyeblikket. Greier vi å holde det gående sånn noenlunde, slik at storparten er tilfredsstillt, eller iallfall ikke gir uttrykk for noe annet, da er vi fornøyd. Men hvor blir det av utviklingen, karakterformingen på denne måten? Hvor blir det av linjen i det hele?

LØSENET ER: PLANMESSIGHET OG ANSVARSBEVISST LEDELSE

Vi må arbeide på lang sikt, det skal være en tråd i arbeidet vårt. Vi må gå inn for å legge arbeidet etter tidens krav, det er så, men ikke bare det, vi må i like stor grad ta hensyn til de enkelte medlemmenes utvikling. Vi må forsøke ikke bare å rette oss etter tiden, men la tiden rette seg etter oss, dvs. vi må ikke bare tilfredsstille medlemmenes interesser, vi må også så godt som mulig *dirigere* deres oppmerksomhet og interesser i den retning som best kan tjene dem i det lange løp. Det viktige er at foreningen ikke *stivner*, det skal være *bevegelse* i den, og bevegelsen skal stadig gå videre framover.

Etter dette er det rimelig at en må synes at det å lede et ungdomslag, det må være svært, svært vanskelig. Og det er ikke så helt lett heller. Det skulle iallfall være klart hvor nødvendig det er å legge planer på lang sikt. Det gir en dessuten en følelse av at katolsk ungdomsleder, det er ikke noe en er på hvert styremøte og hvert lagmøte, det er heller ikke en hobby som en stiller med i fritiden, nei, det er noe en er hele dagen, hver dag. Det lar seg ikke gjøre å nevne opp de egenskapene den ideelle ungdomsleder (hvis en sådan finnes) bør være i besittelse av. De forskjelligste mennesker har vist seg som gode ledere. Men jeg vil nå nevne *en* egenskap, som en god ungdomsleder ikke kan være foruten: Han må være ansvarsbevisst. Han må ha klart for seg i hvilken stilling han står, og hva som kreves og ventes av ham. Han må alltid ha for øye at det han sier og gjør kan ha større betydning for medlemmene enn han kanskje er klar over. For noen står han som et ideal, for andre som en de forsøker å finne feil ved. Og de fleste har en tendens til å dømme en sak etter dem som arbeider for denne saken. Hans oppførsel og hans ord kan for mange være avgjørende for deres innstilling til ungdomsarbeidet, ja, kanskje også til Kirken. Han har et stort ansvar, og kan ikke tillate seg selv å slappe av.

Vi har alle sjansen til å lære av hverandre. Vi vil da komme til å se ting som kan bli til forbilde, og andre som kan bli til advarsel. Viktigst av alt blir derfor å se alt gjennom dette ene: *Troslivet*. Det er det som er «hovedfaget», og de andre grupperer seg beskjedent omkring dette både i teorien og i den praktiske utøvingen av ungdomsarbeidet.

Berit Kristensen.

Dogmet — en livets kraft

I et brev blir det spørsmål stillet, om dogmet har en påviselig livsverdi. Vårt svar er at dogmet ikke bare har verdi for vårt liv i evigheten, men også for vårt liv på jorden.

Vår livsførsel blir påvirket av dogmene, bestemt av de lover som er nedlagt i dem. Det menneske som er grepet og fylt av dogmenes ånd, kommer derfor nødvendigvis til å tenke, føle, ville og handle annerledes enn det menneske som ikke er det, det vil ha en helt annen sjelelig holdning.

Den troende ser på livet som en av Gud gitt oppgave, føler seg forpliktet til samarbeide for og med sine medmennesker, til byggende arbeid for familie, standsfeller og menneskehet. Det ikke-troende menneske som innbiller seg noe om materiens evighet og guddommelighet og som har lagt seg til med forestillinger om et slags mekanisk verdensforløp, kan vanskelig bli noe annet enn en egoist, hvis høyeste tanker må munne ut i personlig velvære eller i utfoldelse av det egne Jeg. *Lex credendi, lex vivendi* — troens norm gir menneskets livsførsel. Det fortelles om den jødiske fritenker og store dikter *Heinrich Heine* at han, da han første gang sto foran domkirken i Reims, utbrøt i beundring for Middelalderens menneske: «På den tid hadde mennesket dogmer! Vi har bare meninger. Og med bare meninger lar ingen domkirke seg bygge.»

Det menneske som har erkjent ansvaret for Gud, må nødvendigvis bli samvittighetsfull i alle ting — i utførelsen av arbeidet og i utnyttelsen av arbeidstiden. Helt annerledes må det forholde seg med dem, hvis livssyn munner ut i følgende: «Gjør deg livet godt og behagelig; det finnes ikke noe kommende liv, intet gjen-syn.» De gir ikke slipp på noen profitt eller fordel, selv ikke urettmessige.

Det menneske som ved dogmet kjenner menneskesjelens evighetsverdi og Guds glødende trang til å redde sjelene kan ikke som Kain si: «Hva kommer min bror meg ved?» Oppfyllelsen av dette dogme driver de troende til ofre som gjør det mulig for Kirken å drive sin misjonsvirksomhet, tanken på det driver unge menn og kvinner ut på misjonsmarken. Det samme dogme bevirker at storsinnede, unge kvinner søker opptagelse i nonneordnede for som barmhjertige søstre å tjene lidende medmennesker eller som lærerinner å tjene barn og ungdom. Og det skaper hos unge menn trang til å tjene Gud og medmenneskene som prester. Man kan si at dette dogme er idealismens skytsengel i menneskenes hjerter.

De hjerter hvor dogmet om Guds forsyn lever, overviner i tunge tider den nedstemthet som så helt naturlig innfinner seg; de føler seg trygge i Guds ånd. Nettopp i en slik stemning var det Paulus, mens han satt fengslet og ventet på martyrdøden, fikk kraft til å skrive: «Jeg er full av glede i alle mine trengsler.» Legen og dikteren *Hans Carossa* som den 30. desember 1916 under det rumenske felttog var den første som kom den berømte jesuittpater, Rupert Mayer til hjelp, da han lå dødelig såret, skildrer hvordan den så hårdt sårede prest «som lå der i sitt blod i en elendig tilstand bevarte et uttrykk av ualminnelig overlegenhet. I hans liv var, det følte man, også den ulykke som hadde rammet ham, lang tid i forveien grundig overveiet og sikkert ikke på tapssiden. Forskjellen mellom et menneske som ennå med vill trang klamrer seg til livet og den i

Vår tids helgen

I anledning av at saligkårsprosessen er innledet for pater Ruppert Mayer, S.J., bringer vi denne artikkel, skrevet av Fritz Ochsner og offentliggjort i «Hemmet och Helgedomen».

Pater Ruppert Mayer var sjelesørger i München. Han tilhører vår egen tid, og allerede 4 år etter hans død tok kardinal Faulhaber det første skritt til hans saligkåring. Pater Mayers grav har allerede i flere år vært valfartssted for tusener av troende. Han var m. a. o. en personlighet, hvis skjebne man ikke kan stille seg likegyldig overfor.

Han døde Allehelgens dag 1945 mens han sto ved alteret og preket under morgenmessen. Også etter at døden var inntrekket ble kroppen stående oppreist. Folket forsto den symbolske betydning ved en slik død og preget følgende ord som kan stå som en overskrift over hele hans liv: «Vår pater Mayer falt aldri!»

Pater Mayer stammet fra Schwaben. I 1899 ble han presteviet av den berømte biskop Keppeler, og året etter tråtte han inn i jesuitterordenen.

I 1912 kom han til München for å bli sjelesørger for mannlige og kvinnelige arbeidere og for innflytterne. Men lenge fikk han ikke virke i dette arbeide. Verdenskrigen brøt ut, og det ble klart for ham at han måtte være der hvor hans arbeidere var. Han dro i felten med dem og ble divisjonsprest. Som sådan ble han tildelt flere tapperhetsmedaljer, men han ble også hardt rammet av soldatens skjebne. Den 29. september 1916 ble han alvorlig såret og mistet det venstre ben. Mange måneder måtte han tilbringe på sykehuset. Men motgangen slo ham ikke ned.

Utenfor sykehuset brøt revolusjonen ut. Partidemagoger hisset befolkningen opp, og tusenvis av arbeidere dro gjennom byens gater i hungermarsjer. Dette opplevet han som et rop etter seg, som et krav til seg som konsekvent kristen. Og den haltende presten tok igjen opp arbeidet i verden, denne gang støttet på en krykke. Han gikk omkring i München, besøkte arbeiderhjemmene og

---

Guds hånd forsakende — hvis naturdrift var forvandlet over i det åndelige — trådte aldri så tydelig fram som i dette tilfelle. Når noen av oss gikk bort ble det alltid noe igjen som ikke var avklart, ikke helt ferdig; men Rupert Mayer var da han utåndet lik en sonate av Bach.»

Slik skildrer legen og dikteren, som hadde hatt så mange døende mellom sine hender, den kraft det menneske har som har levet sitt liv i tillit til Gud.

De kloke politikere kjenner godt til den kraft til å beherske og lede menneskene dogmet har. Belgiernes første konge Leopold skal i de råd han ga sin sønn og etterfølger ha skrevet at han burde søke å stå på god fot med liberalerne og sosialistene. Katolikkene derimot behøvde han ikke å ta så meget hensyn til for de gjør ikke revolusjon; de har nemlig det fjerde bud.

I det uendelige kunne man skrive om hvordan dogmene har livsverdier og livskraft; om hvordan de oppdrar menneskene til større klarhet og sjelefred og til stadig fastere holdning. Den kristne som er fylt av dogmets ånd bryter ikke sammen under livets byrde, han behersker det. Og hans siste ord vil være det samme som hans Herre og Mesters, jubelropet: «Det er fullbrakt!»

J. Hastler.

lyttet seg til folkestemningen. Siden optråtte han på partimøtene, særlig på de kommunistiske.

Fremfor alt var han mennenes apostel. Han levde og arbeidet helt for dem. Foruten at han optråtte og talte på så mange politiske møter, preket han hver kveld i et nabosogn, og under de store, kirkelige høytidsdager dro han i spissen for mange tusen bedende mennesker gjennom Münchens gater. Bare de ferreste var klar over hvilken enorm arbeidsbyrde han hadde å bære. Alle søn- og helligdager leste han to morgenmesser for turistene på jernbanestasjonen i München. Dette gjorde han i 12 år. Dagene før helligdagene satt han til kl. 22 i skriftestolen. Hans arbeidsdag var en uavbrutt karitativ virksomhet, og hans arbeidsværelse var alltid et tilfluktssted for folk som søkte hjelp. Daglig tok han imot opp til 20 mennesker som søkte råd og hjelp hos ham. Han lot seg ikke avskrekke av selv de største avstander eller de bratteste trappeoppganger, om det gjaldt å bringe noen nødlidende materiell og åndelig hjelp. Dette storverk ble utført av en mann som var krøpling, av en syk mann som alltid var likblek. Ar ut og år inn fortsatte han på denne måten, men han falt aldri. Han ble stående oppreist.

Selv ikke da Gestapo arresterte ham, sviktet han. I mai 1937 ble han forbudt å preke, men da han satte seg ut over forbudet, ble han arrestert i begynnelsen av juni samme år. Hans biskop, kardinal Faulhaber, protesterte forgjeves hos regjeringen. Kardinalen talte så selv til Münchens oppbrakte kristne som hadde fylt kirken til trengsel for å høre nytt om deres elskede pater Mayer. Denne kardinalens preken ble en av de mest berømte mot nazistirets voldsherredømme.

I juli ble pater Mayer dømt til 6 måneders fengsel for virksomhet, rettet mot Statens autoritet, men på grunn av hans sykkelighet ble dommen gjort betinget. Den påfølgende jul sto han igjen på prekestolen, og hele München jublet. Han ble igjen arrestert og måtte denne gang sone den betingede dom. I april ble han benådet, men på betingelse av at han avholdt seg fra å preke. Denne gang etterkom han påbudet, men ingen kunne hindre ham i å tale kveld etter kveld i private sirkler. Det var for så vidt like så risikabelt, for han ble hele tiden overvåket av Gestapo. Så ble han da arrestert for tredje gang i november 1939 og sendt til konsentrasjonsleiren i Sachsenhausen. Hvor meget han led der, vet man ikke, da han selv aldri nevnte et ord om det. Da han led av hungersnøden, ble han igjen løslatt, fordi man ikke ville gjøre ham til martyr.

Den 5. august 1940 ble han brakt til benediktinerklostret Ettal ved Oberammergau. Der måtte han oppholde seg under streng bevoktning, helt til slutten av 1945. Men da var det heller intet som kunne holde ham tilbake. Så snart mulighet yppet seg, dro han tilbake til München, hvis fattige igjen kom i kontakt med sin sjelesørger. Men denne gang sto han ansikt til ansikt med en langt større og dypere nød enn etter den første verdenskrig, og visste ikke riktig hvordan han skulle ta fatt på arbeidet. Men Gud syntes vel nå at begeret var fullt. Det var en trett apostel han hentet hjem til sitt rike.

Pater Ruppert var mannen med et åpent hjerte for all verdens nød og smerte, men samtidig den konsekvent kristne: **Vår tids helgen.**

Takk

Vi vil få lov til å takke alle som har ydet bidrag til feriekolonien i år.

f. Oslo Katolske menighetspleie:

F. J. Fischedick.

P. Th. Notenboom.

Picasso's bitre selverkjennelse

I tilknytning til den kommentar til Det hellige offisiiums instruksjon angående den kirkelige kunst som sekretæren for Kongregasjonen for troens utbredelse, erkebiskop Costantini, har offentliggjort i *Osservatore Romano* — et utdrag er gjengitt under «Utlandet» i dette nummer av «St. Olav» — bringer vi her kunstneren Picasso's oppfatning av seg selv og sin kunst, slik han har bedømt den i en samtale med Giovanni Papini. Samtalen er gjengitt i Papini's siste arbeid, og den har vært offentliggjort i et par aviser i Paris, hvor den har vakt voldsom oppsikt. Den er ikke blitt dementert av kunstneren selv. Picasso uttalte:

«Ettersom kunsten ikke lenger er en næring for de beste, kan kunstneren gi uttrykk for sitt talent ved alle de knep som hører det åndelige sjarlataneri til. Folk søker ikke lenger trøst i kunsten, eller det som virker oppløftende; men de rike, de raffinerte, lediggjengerne, de som søker å suge ut det meste, de søker det nye, det underlige, det originale, det ekstravagante, det som vekker skandale. Og jeg selv, jeg har fra kubismen og senere tilfredsstillet disse herrer og disse kritikere med alt det vekslende bisarreri som har krysset min hjerne, og jo mindre de har forstått dette, desto mer har de beundret meg.... Og i dag er jeg, som De vet, berømt og rik. Men når jeg er alene med meg selv, har jeg ikke mot til å betrakte meg som kunstner i ordets tidligere, høye betydning. Giotto, Tizian, Rembrandt og Goya var store malere; jeg er bare et offentlig munstrasjonsråd som har forstått sin tid og etter beste evne utnyttet sin samtids enfoldighet, forfengelighet og lyst. Min bekjennelse er bitter, smerteligere enn den kan synes, men den har den fortjeneste at den er ærlig.»

UTLANDET:

VATIKANET

Pavens brev til Russlands folk har vakt oppsikt over hele verden.

Den hellige fars apostoliske skrivelse til Russlands folk har vakt sterk gjenklang i hele verdens presse. Den er blitt kommentert i en rekke store aviser og tidsskrifter og også i radioutsendelser. I en kort kommentar viser *Osservatore Romano* til at dette skritt er uten sidestykke i verdenshistorien. *Milano-avisen, Italia*, taler om et enestående dokument i to årtuseners historie. Skrivelsen er av *Radio Vaticana* flere ganger sendt ut på russisk, og dessuten oversatt til polsk, tsjekkosllovakisk, bulgarsk, ungarsk, serbisk og kroatisk.

Ny direktør for Det pavelige observatorium.

Den hellige far har utnevnt pater Daniel O'Connell S. J. til direktør for Det pavelige observatorium. Den nye direktør har i mange år vært professor ved Harvard-universitetet.

Pavens brev til Russlands folk og åpenbaringen i Fatima.

I forrige nummer av «St. Olav» ble det gjengitt et kort utdrag av et brev Den hellige far på Cyrillus' og Methodius' fest den 7. juli rettet til Russlands folk.

Den form brevet hadde er ikke alminnelig, da slike apostoliske brev normalt rettes ikke til en nasjon, men til biskopene som så sørger for at brevets innhold blir kjent for prestene og de troende. Selv i land hvor biskopene ikke befinner

seg i frihet, er de i alminnelighet rettet til episkopatet, og det hender jo heller ikke ofte at Den hellige far meddeler seg til folk som ikke er katolikker. Den nærmeste parallell sies å være det apostoliske brev *Pave Leo XIII i 1895* rettet til det engelske folk, brevet *Ad Anglos*, der han innbyr det til å vende tilbake til kirkelig enhet.

Brevet *Ad Universos Russiæ Populos* som etter innledningsordene også vil kjennes som *Sacro Vergente Anno*, er en handling som innvier Russlands folk til Marias rene hjerte, og er en fullbyrdelse av hva Den hellige jomfru ba om og forutsa, da hun åpenbaret seg i Fatima i 1917. Ifølge versjonen av åpenbaringen den 3. juli det år, ga Den hellige jomfru en advarsel om at en annen og verre krig ville komme, om ikke menneskene holder opp med å krenke Gud så grovt og uttalte:

«For å komme alt dette i forkjøpet, skal jeg komme og be om at Russland innvies til mitt rene Hjerte og om en fornyelsens kommunion på de første lørdager i måneden. Om man gir akt på min bønn, vil Russland bli omvendt, og det vil bli fred. Om ikke, vil Russland komme til å spre forvillelser over hele verden, fremkalle kriger og forfølgelser av Kirken. De gode vil bli martyrer. Enkelte nasjoner vil bli utslettet. Men til slutt vil mitt rene Hjerte triumfere. Den hellige far vil innvie Russland til meg og Russland vil bli omvendt, og fred vil for noen tid bli gitt verden.»

Dette hendte mens den første verdenskrig raste som verst og før bolsjevikrevolusjonen brøt ut i Russland. Den brøt ut samme måned som den siste åpenbaringen fant sted, nemlig i oktober 1917.

Etter åpenbaringene i 1917, har den eneste gjenlevende av de tre barn Den hellige jomfru viste seg for, *Lucia*, hatt ytterligere visjoner, hvorunder anmodningen om å innvie Russland til Jomfru Marias rene Hjerte er blitt gjentatt. Disse visjoner er beskrevet i flere bøker, den nøyaktigste av den portugisiske prest *Juan de Marchi*. Ifølge hans fremstilling viste Den hellige jomfru seg for Lucia i 1929 og gjentok da anmodningen om at Russland skulle innvies til Hennes rene Hjerte. Lucia befant seg, da denne åpenbaring fant sted, i kapellet til St. Dorothea-søstrene i Tuy. Ifølge Lucia forklarte Den hellige jomfru henne at innvielsen skulle skje ved Paven og alle biskopene i verden. Hennes skriftefar ba henne skrive ned alt. Det ble gjort og beretningen overlevert biskopen av Leiria. Pater *de Marchi* sier at den også ble brakt til Pave Pius XI's kunnskap. I 1932 skrev Lucia til biskopen av Leiria og gjentok den anmodning Den hellige jomfru var fremkommet med overfor henne og underrettet ham samtidig om at også Frelseren hadde vist seg for henne og sagt: «Den hellige far vil vie Russland til meg, men det vil være sent.» I 1940 skrev hun igjen til biskopen og beklaget at Russland ennå ikke var viet til Jomfruens rene Hjerte. *de Marchi* sier at hun på oppfordring av sine åndelige rådgivere også skrev til Pave Pius XII og meddelte ham nøyaktig det Den hellige jomfru hadde bedt om; samtidig henstillet hun inntrengende til Den hellige far å innvie hele verden og særlig Russland til Marias rene Hjerte.

To år senere, i 1942, innviet Den hellige far hele verden til Marias rene Hjerte. Det skjedde på 25-års dagen for den siste åpenbarelsen i Fatima. Det skjedde i den annen verdenskrigs mørkeste time i et radio-budskap til verden. Paven nevnte ikke Russland særlig, men det er ikke tvil om at han tenkte særlig på Russland i den bønn han avsluttet utsendelsen med:

«Gi fred til de folk som er skilt fra oss som følge av villfarelser og splid, og særlig til dem som dyrker deg på en særlig måte, som i sine hjem hadde et vigsløst sted for ikoner som ble holdt i ære; i dag er de kanskje fjernet og oppbevart på skjulte steder, avventende lykkeligere dager. Før dem tilbake til den ene hjord, til den ene, sanne hyrde.»

Kirken og utartet kunst.

Erkebiskop *Costantini* som er sekretær for Kongregasjonen for troens utbredelse, har i *Osservatore Romano* offentliggjort en kommentar til Det hellige offisiiums nylig utstedte instruksjon angående den kirkelige kunst. Det heter her bl. a. at Kirken overlater til kunstneren å gi uttrykk for hva han har på hjertet på den måte som best passer hver enkelt kunstner. Der består imidlertid en nøye overensstemmelse mellom religion og kunst, hva Pave *Pius XII* ga uttrykk for i en tale Hans Hellighet holdt den 8. mai i år. Denne overensstemmelse gjør kunstneren i en viss grad til

tolker av Guds uendelige fullkommenhet, og da særlig av Guds skjønnhet og harmoni.

Mgr. *Costantini* sonderer deretter mellom historisk eller fortellende kunst slik som vi møter den i *Rafaels* «Messen i Bolsena», individuell kunst som vi finner i enkelte verker av *Botticelli* samt romantisk religiøs kunst i stil med *Millet's* «Angelus». For denne kunstart er det — slik som den har utviklet seg utenfor kirkerommet — tilstrekkelig at den ikke propagerer falske doktriner. Men som motstykke til denne kunst står den sakrale kirkelige kunst. Michelangelo har en gang sagt: «Virkelig og edel kunst er religiøs.» Når den s.k. moderne kirkelige kunst — i hån mot sin store fortid — fortaper seg i den abstrakte og kubistiske kunsts villniss og skaper vrengebilder av Kristus, Guds Mor og helgenene, så avslører og dømmer en slik visuell blasfemi seg selv — og faller dermed inn under Kanon 1279.

Den åndelige omsorgen for emigrantene.

Osservatore Romano offentliggjorde i annen uke av august den apostoliske konstitusjon *Exul Familia*, datert den 1. august, som forklarer, koordinerer og reorganiserer virksomheten til de forskjellige institusjoner som i lengre tid har hatt den åndelige omsorg for millioner av emigranter over hele verden, frivillige og ufrivillige. Konstitusjonen stadfester Konsistorialkongregasjonens myndighet. Denne kongregasjon ble av Pave *Pius X* gjort ansvarlig for det åndelige tilsyn av alle emigranter, tilhørende den latinske ritus. Den etablerer et høyere råd for emigrasjon under kongregasjonens jurisdiksjon og trekker opp grensene for virksomheten i delegaten for emigrasjon, hvis kontor ble opprettet i november i fjor. Den fastlegger også virksomhetsområdet for sjømannsprestene som gis samme myndighet som sokneprester, unntatt forvaltningen av ekteskaps sakrament og stadfester Konsistorialkongregasjonens jurisdiksjon over apostolatet til sjøs, hvis internasjonale hovedkvarter i Det hellige år ble overflyttet fra opprettelsesstedet, Glasgow til Rom.

Konstitusjonen fastslår at emigranter, flyktninger og pilegrimer i den utstrekning det overhodet er mulig skal bli tjenes av prester, tilhørende deres egen nasjonalitet slik som det ble praktisert i Middelalderens Rom blant de grupper av fremmed nasjonalitet som den gang fantes i Den evige stad.

Den minner om de anstrengelser pavene fra Leo XIII og fram til Pius XII har gjort for å løse problemet om åndelig omsorg for emigranter, om de selskaper og stiftelser som ble grunnlagt og oppmuntret og særlig om de anstrengelser som ble gjort for å skaffe prester av samme nasjonalitet til de forskjellige nasjonale grupper i Europa, Ameirka, Australia og andre steder, og av både den latinske ritus og de østlige riter.

Konstitusjonen viser også til de enorme anstrengelser Kirken har gjort i årene etter den siste krig for å bringe materiell og åndelig hjelp til millioner av flyktninger og hjemløse i Europa og Asia. Den minner om det arbeid som ble utført av Vatikanets flyktningkontor, som ble opprettet i september 1946, og det Den hellige stol gjorde for å komme utarmede befolkningsgrupper der bare en liten minoritet var katolikker, til hjelp, ofrene for krigen i Palestina. Over alt hvor Kirken har sett seg stillet overfor slike problemer har den alltid «gått i spissen og gjort grovarbeidet, og ofte måtte den fortsette odlingsarbeidet alene.» Konstitusjonen regulerer også den åndelige omsorg for det stadig voksende tall på flyktninger og emigranter. Den oppgave som den legger på delegaten for emigrasjonen er å fremme den pastorale virksomhet blant emigranter av alle nasjonaliteter og kategorier. Det er hans plikt å ta kontakt med kompetente byråer og organisasjoner, å rekruttere og hjelpe misjonærene blant emigrantene, å sørge for at offentligheten blir gjort kjent med deres problemer og å stimulere alle de initiativ som tas til beste for emigrantenes åndelige og materielle velferd. Den nåværende delegat er mgr. *Emilio Rossi* som er medlem av Konsistorialkongregasjonen og som representerte Den hellige stol som observatør på den internasjonale emigrasjons-konferanse som ble holdt i Neapel i oktober i fjor på initiativ av Det internasjonale arbeidsbyrå. Kort tid før denne konferanse trådte sammen, nedsatte Den hellige stol en internasjonal, katolsk flyktning-kommisjon med fast sekretariat i Genève. Særlig oppmerksomhet vises de problemer som er knyttet til emigranter fra Italia, og de italienske biskoper pålegges å organisere og fremme apostolatet blant dem på en slik måte at de vil ha lettere for å finne

seg til rette i nye omgivelser. En «Emigrasjonens dag» vil bli instituert for Italias vedkommende og også i land der emigrantene ikke har funnet et nytt hjem.

Neste internasjonale, eukaristiske verdenskongress.

Det meldes at den 36. internasjonale, eukaristiske verdenskongress vil bli holdt i Rio de Janeiro.

Hertugen av Windsor i audiens hos Paven.

Hertugen og hertuginnen av Windsor som for tiden oppholder seg i Italia, ble nylig mottatt i audiens av Den hellige far i Castel Gandolfo.

ARGENTINA

Den apostoliske nuntius' kondolansebesøk hos president Peron.

På vegne av Pave Pius XII har den apostoliske nuntius i Argentina, erkebiskop *Guiseppa Fletta* ved et kondolansebesøk hos president *Peron* gitt uttrykk for Den hellige fars dype deltagelse i anledning *Evita Perons* død. *Radio Vaticana* ga i forbindelse med dødsbudskapet uttrykk for oppriktig anerkjennelse av avdødes store innsats på det sosiale og kulturelle område. De resultater som ble oppnådd vil bli stående så lenge det argentinske folk bevarer sin kristne tro.

BELGIA

20 000 medlemmer av den katolske arbeiderungdom til Lourdes.

27 pilgrimstog brakte nylig 20 000 medlemmer av den belgiske, katolske arbeiderungdom til Lourdes. Blant deltagerne i pilegrimsferden så man biskopene av Gent og Tournai og hjelpebiskopen av Mecheln.

BULGARIA

2 biskoper og minst 30 prester arrestert.

Radio Vaticana meldte nylig at av Bulgarias 3 katolske biskoper er 2 arrestert. De arresterte er mgr. *Cyril Kurteff* som er biskop for de om lag 7 000 romersk-katolske bulgarer som følger den bysantinske ritus og mgr. *John Romanoff* som er apostolisk vikar for Sofia og Plovdiv. En går ut fra at begge disse er arrestert ganske nylig, da deres navn ikke finnes på listen i *Annuario Pontificio* for 1952 over fengslede prelater. En tredje biskop, mgr. *Eugene Bossilkoff*, C.P. skal ennå være fri, men politiet foretok husundersøkelse i hans residens den 16. juli. Han er biskop av Nicopoli med bisepsete i Rustciuk.

Radio Vaticana meldte videre at man vet at minst 30 prester er arrestert og at deres skjebne er ukjent. Det er om lag en fjerdedel av de katolske prester i landet. Nylig ble hele redaksjonsstaben til den katolske avis *Istina* som ble forbudt for noen år siden, arrestert.

DE FORENTE STATER

Den katolske presse gleder seg over stigende opplag.

Mens verdenspressen i De forente stater klager over nedgangen i opplagene, har den katolske presse kunnet notere sitt hittil største opplag. De 549 katolske publikasjoner i De forente stater og Canada hadde i 1951 et samlet opplag på 17 251 000 eksemplarer, eller 2 millioner flere enn året før.

ENGLAND

Fremtvinger tilfellet «den røde dekan» en reform av forholdet mellom Kirke og Stat i England?

I valgkretsen Canterbury er det på et masse møte gitt uttrykk for håp om at dronning *Elizabeth* ved en massepetisjon må bli anmodet om å avsette dekanen av Canterbury, den såkalte «røde dekan». I en enstemmig resolusjon ble det nedlagt en energisk protest mot at prekestolen misbrukes til å drive kommunistisk propaganda.

På en kongress til «De kristne kirkers internasjonale råd» som nylig ble holdt i Edinburgh, ble det gitt sterke uttrykk for ønsket om at det gjennomføres forholdsregler som gjør det umulig at den nåværende dekan i Canterbury, dr. *Hewlett Johnson*, kan betraktes som ordfører for Den anglikanske kirke.

For øvrig vokser kravet om en gjennomgripende reform av forholdet mellom Kirke og Stat i England — et krav som i høy grad er blitt aktualisert ved den «røde dekan»s opptreden.

HOLLAND

Kjent konvertitt om sin vei til Kirken.

Den tidligere hollandske undervisningsminister *Henrik Pieter Marchart* som er en av de betydeligste konvertitter i Holland, har nå offentliggjort sine livserindringer i boken «Hvordan jeg fant veien til Kirken».

Katolikken underholder 130 sykehus.

De hollandske katolikker, hvis offervillighet er kjent langt utenfor landets grenser, underholder i alt 120 sykehus med 21 000 senger. Det er 48 % av alle sykesenger i Holland. I disse 120 sykehus tallet man det siste virksomhetsår over 7 millioner pleiedager.

IRLAND

Kirke oppføres på flyplassens område.

Personalet til Dublin flyplass har foranlediget at det blir oppført en kirke på luftplassens område.

ITALIA

Den 4. internasjonale Pax-Christi-kongress.

Under mottoet: «Katolisiteten — en fredens faktor», finner den 4. internasjonale Pax-Christi-kongressen sted i Assisi og Rom i tiden fra den 8.—18. september. 30 fagfolk vil på kongressen behandle de problemer som skyldes «den kalde krig» og den holdning den kristne har å innta i den situasjon som «den kalde krig» har skapt.

JUGOSLAVIA

Erkebiskop Stepinac foretrekker å bli hos sitt folk.

En gruppe amerikanske vitenskapsmenn har hatt anledning til å avlegge et besøk hos erkebiskop *Stepinac*. Erkebiskopen gjorde de amerikanske gjester oppmerksom på de store vanskeligheter ved presteutdannelsen og ungdommens religiøse oppdragelse. Men trass i alle vanskeligheter er søkningen til kirken steget over alt.

Erkebiskopen bekreftet at han kunne lese messen hver dag og preke en gang i uken, men han hadde ikke tillatelse til å forlate sitt sogn, og kunne ikke ivareta sitt bispeembede. Likevel foretrakk han å bli hos sitt folk. Mgr. *Stepinac* ga til slutt uttrykk for frykt for at den kommunistiske metode i Jugoslavia i det lange løp fullstendig ville utrydde religionen.

5 fransiskanerpatere dømt til mangeårige fengselsstraffer.

Domstolen i Mostar har nylig dømt 5 fransiskanerpatere til mangeårige fengselsstraffer. Anklagen lød på at de hadde «forvansket dokumenter til fordel for arresterte prester». — Ifølge kringkastingen i Beograd ble en av dem, nemlig pater *Vlasic*, dømt fordi «han var et ledende medlem av den bosniske, katolske preste forening» og i denne egenskap hadde opprettholdt forbindelsen med ee tilsvarende forening i De forente stater.

POLEN

Ingen mangel på prestekall.

I tilknytningen til meldingen i forrige nummer av «St. Olav» om tilstrømmingen til presteseminarene i det kommunist-styrte Polen, kan vi denne gang bringe noen enkeltheter om prestevielser som har funnet sted i den siste tid.

Erkebiskopen av Lvov, mgr. *Baziak*, vigslet 22 diakoner fra Seminaret i Krakov til prester på Peter og Pauls fest: samme dag viet Den polske primas, erkebiskop *Wyszynski* i katedralen i Nissa i de vestlige territorier 18 diakoner til prester; den 7. juni viet han 15 til prester i Gniezno; erkebiskopen av Poznan viet nylig 16 diakoner til prester; hjelpebiskopen av Gniezno viet 29 diakoner fra det store seminar i Gorzow til prester; og for kort tid siden viet titulær-biskopen av Orisa, mgr. *Korszynski* 13 diakoner fra det store seminar i Wloclawek, som er det eldste i Polen, og visstnok det tredje eldste i verden. Disse tall gir ikke et fullstendig bilde av alle de diakoner som i den siste tid har mottatt prestevielsens sakrament i Polen.

Kirkens siste Waisenhaus stengt.

De siste Waisenhus som ennå ble ledet av Kirken, er på kommuniststyrets ordre blitt stengt. Begrunnelsen er «at disse anstalter ikke gir en oppdragelse som svarer til tidens krav».

POLEN

Den nye forfatning vedtatt.

Polens nye forfatning, hvis utkast vi ga en omtale av i «St. Olav» nr. 9—10, er nå enstemmig vedtatt av Parlamentet. Den er formulert etter sovjet-russiske mønster — noe annet var jo ikke å vente — og tillater samvittighets-, menings- og forsamlingsfrihet i meget begrenset utstrekning. Formelt opprettholdes religionsfriheten, men gjøres helt illusorisk ved en rekke bestemmelser om «misbruk».

Det nye parlament skal «velges» i oktober og vil etter alt å dømme komme til å bestå av bare kommunister samt enkelte på forhånd utpakte «ikke-parti-medlemmer».

For Kirkens stilling i Polen betyr denne nye forfatning en avgjort forverrelse. Den gir kommuniststyret uhemmet adgang til å blande seg i det kirkelige liv — og en må nok regne med at det iallfall ikke ikke vil bli forsømt.

SIAM

Buddhistisk verdenssentrum?

Regjeringen i Siam omgås for tiden med planer om å opprette et buddhistisk verdenssentrum. Det sentrum for buddhismen man vil bygge, håper man vil få like så stor betydning for buddhismen som Vatikanet har for katolisismen.

TSEKKOSLOVAKIA

Den kommunistiske undervisningsminister urolig over ungdommens religiøse interesse.

Den tsjekkosllovakiske «undervisningsminister» *Nejedly* er blitt meget urolig over ungdommens aktive deltagelse i religionsundervisningen og gudstjenestene. Han har derfor utstedt et dekret om at der i de timer som er forbeholdt religionsundervisning i de offentlige skoler for fremtiden bare må undervises i det marxistiske «credo».

TYSKLAND

Russisk forbud mot prestevielse i den tyske øst-sone.

Kommuniststyret i den tyske øst-sone har vet et vilkårlig inngrep umuliggjort prestevielse av seks diakoner i Erfurt. Etter at det var gitt inn- og oppholdstillatelse til så vel biskopen som har sin residens i Erfurt, og til de seks diakoner, ble tillatelsen uten varsel trukket tilbake med den begrunnelse at den var gitt av underordnet, inkompetent myndighet. De unge teologer hadde studert i Vest-Tyskland og av den grunn fikk de ikke oppholdstillatelse i øst-sonen.

Dette er det alvorligste, uvilkårlige inngrep i rent kirkelige anliggender som hittil har forekommet i den av sovpet-russerne okkuperte øst-sone.

De tyske katolikkens 75. «Katholikentag».

I det øyeblikk dette skrives, er ti tusener og atter ti tusener katolikker fra alle deler av Tyskland samlet til den 75. «Katholikentag» i Berlin. Trass i alle de vanskeligheter de røde makthavere i Øst-Berlin og øst-sonen har lagt i veien for avviklingen av denne mektige manifestasjon av katolsk tro og fellesskap som ingen sonengrenser har kunnet bryte, har man stort sett kunnet avvikle programmet etter de opptrukne linjer.

Som ledemotiv for stevnet var valgt: *Gud lever!* Av ledende katolske personligheter er det blitt belyst dogmatisk, bibelsk, liturgisk, historisk-teologisk, filosofisk og litterært. Berlins teatre og kinoer hadde etterkommet stevnekomiteens anmodning og lagt om sine programmer i anledning stevnet. Schiller-teatret oppfører således *Paul Claudel's* «Silkeskoen», Heibel-teatret *Bernanos/G. v. Le Fort's* «Den benådede angst» og friluftsteatret *Rehberge Hoffmannsthal's* «Enhver». Berlins filharmoniske orkester har gitt en *Bruckner*-konsert.

Arbeidsmøtene ble åpnet tirsdag den 19. august i Schöneberg i Vest-Berlin med foredrag av den verdensberømte katolske teolog *Romano Guardini*. Hans tema var: «Bare den som kjenner Gud, kjenner menneskene».

Onsdag 20. og torsdag 21. august ble så følgende temaer behandlet:

1. Gud eller evig materie?
2. Menneske med Gud eller menneske uten Gud?
3. Er det kristne ekteskap mulig i dag?
4. Hvordan få barna til å forbli kristne?
5. Bringer teknikken oss fremover?
6. Hvordan forbli menneske i vårt arbeide?
7. Hvordan kan den kristne redde retten?

8. Hvordan finner de kristne samfølelse med hverandre?

9. Hvor er din bror?

10. Guds rike kjenner ingen grenser.

Torsdag den 21. august ble selve *Katholikentag* høytidelig åpnet i den store messehallen ved Funkturm. Forbundsprezidenten og Den evangeliske kirkes president hadde sendt hilser som vi håper å kunne offentliggjøre i et senere nummer. Hovedtalen ble holdt av pater *Mario Galli* over temaet: «Jeg er Herren, din Gud!»

Fredag var det barnegudstjenester og pontifikalmesser i de katolske kirker i Vest- og Øst-Berlin. På kvelden en viktig ungdomsdemonstrasjon med tale av *Oskar Neisinger*: «Du skal ikke ha noen fremmede guder for meg!»

Lørdag tok til med pontifikalmesser i forskjellige kirker og fortsatte med den høytidelige minnegudstjeneste for Berlins martyrer i nyere tid.

På kvelden var man samlet til et større møte i Messhalle med tale av fru *Schlüter-Hermkes*: «Gud redder mennesker». I tilknytning til dette møte var det en bonnetime som samtidig også ble holdt i alle Tysklands katolske kirker.

Søndag morgen — fromesse i alle kirker med kommunion. Kl. 10 pontifikalmesse på Olympia-Stadion ved den apostoliske nuntius, erkebiskop *Muench*. Prekenen ble holdt av biskopen av Berlin mgr. Westkamm over temaet: «Jeg vet at Du er min far.»

Avslutningshøytideligheten ble holdt på Olympia-Stadion kl. 15 med foredrag av *Karl Fürst zu Löwenstein* over emnet: «En er Herren, må Hans rike komme!»

I tilknytning til «Katholikentag» ble det også holdt en utstilling som viste bispedømmet Berlins kulturhistoriske utvikling, kirkelig arkitektur, liturgisk kunsthåndverk og en bokutstilling.

Sprenges det faglige samarbeidet?

Den katolske arbeiderbevegelse i Vest-Tyskland stillet seg samlet bak bedriftsforfatningsloven på Forbundskomiteens møte i Düsseldorf nylig. Forbundets preses, prelaten dr. *H. J. Schmitt*, erklærte med hensyn til den propaganda som drives av Den tyske faglige landsorganisasjon at man i dag igjen er slått inn på den vei som uvegerlig må føre til en undergravning av Staten. Den holdning Den tyske landsorganisasjon har inntatt vil, fremholdt dr. Schmitt, meget snart kunne stille Den katolske arbeiderbevegelse innfor et valg der samvittigheten og ikke de materielle interesse-spørsmål vil bli utslagsgivende faktor.

Komiteen behandlet også inngående Den katolske arbeiderbevegelses forhold til Den tyske faglige landsorganisasjon. Komiteen fastslo at man ikke under noen omstendighet lenger vil finne seg i de krenkelser av avtalen om partipolitisk nøytralitet og toleranse m.h.t. åndsspørsmål som Den tyske landsorganisasjon så ofte har gjort seg skyldig i.

Både prelaten dr. Schmitt og redaktøren av «Ketteler-Wache», *Johannes Even*, erklærte på en måte som ikke var til å ta feil av, at *Den katolske arbeiderbevegelse kommer til å skille lag med Den tyske faglige landsorganisasjon* om landsorganisasjonens ledelse nå ikke tar fornuften fangen. Man vil i så fall ikke kunne bebreide Den katolske arbeiderbevegelse at den har sprenget den faglige enhet som så høytidelig ble inngått i 1945. Blir den tyske faglige landsorganisasjon fortsatt drevet etter marxistisk oppskrift, vil det uvegerlig føre til at Tysklands katolske arbeidere vil måtte gå sin egen vei.

Komiteens forhandlinger avslørte også den virkning klasskamppropagandaen allerede har hatt på katolske arbeidere og på katolske funksjonærer i landsorganisasjonen som faktisk i mange tilfelle har fulgt parolene fra de marxistiske krefter i landsorganisasjonens ledelse. Den katolske arbeiderbevegelse ser det derfor som en påtrengende oppgave å opplyse disse katolske arbeidere og funksjonærer om det rette saksforhold og ved skoling å sette dem grundig inn i Kirkens sosiale lære. Og dette skolings- og opplysningsarbeid skal ikke innskrenkes til å omfatte bare de sekundære, sosialpolitiske spørsmål i tiden, men behandle de store stats- og samfunnspolitiske grunnproblemer. Staten er, fremholdt president *Gockeln*, *truet på det alvorligste av interessegruppene egoisme og av s.k. politikeres manglende evne til å vurdere de verdenspolitiske maktforhold. Den nøytralitet som en Niemöller, en Heinemann, en Wirth og andre forfekter og sosialdemokratene opportuniste vil, om sosialdemokratene skulle komme til makten ved valgene til Forbundsdagen neste år, kunne føre til et forbund mellom Kreml og den tyske sosialisme.*

OSLO

Vennligst innbetal
kontingent
på girokonto
nr. 15986

KOLDSAGBLAD
OSCAR SKOTVEDT - Oslo

Avd. Verktøy- og Spesialmaskiner
Kirkegaten 10 - Telefon 423945

Vær så vennlig

å husk kontingenten, hvis De ønsker å motta
St. Olav. Den veldige prisstigning for alt mate-
riale, skaper stadig større vanskeligheter for
bladets drift.

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

«Madonna fra Enebak kirke»

er atter å få i vakker fotografisk gjen-
givelse.

Prospektkort-format kr. 0.40
Som bokmerker .... » 0.25

Kort fra *Liturgisk utstilling 1946* finnes
fremdeles på lager.

St. Olavs eksp., Akersv. 5, Oslo.

Martin Olsen
O. r. saksfører

Stortingsgt. 4, OSLO
Telefon 416739

HERMAN H. RITTERS
ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo
Tlf. 42 34 66

ORAS

OSLO RØRLEGGERBEDRIFT A/S

ØKONOM Centralopvarming

Inneh.: Trygve A. Engh
Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerrep. — Ettersyn

S. B. Pettersen A s

Aut. installatør

Telefoner 33 29 22 - 33 29 17
Universitetsgaten 18 - Oslo

FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen
MANUFAKTUR EN GROS — EN DETALJ
FREDRIKSTAD

HAMAR

CHR. PLATOU MUSTAD

Hamar

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer
Fredrikstad
Tlf. 2031

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

A. STEEN

Etablert 1854
Hamar

G. HALVORSEN

Fredrikstad
Pølsemakeri & Kjøttforretning
Tlf.: Forretningen 1781, 2455
Kontoret 1781

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler

ARNT JENSEN A/S
Rørleggere

Hamar

THS. HANSENS EFTF.
Alf Svendsen

Bakgaten 1 - Fredrikstad

«STABBURET»

FREDRIKSTAD

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

FRITZ W. LILJA
Stålrørstoler

Tollbugt. 25 - Oslo
Telefon 41 46 49

OLE KRISTIANSEN
Snektermester
Heimdalsgt. 34 - Oslo.
Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894
Spesialitet:
Møbler og innredningsarbeider

TEKNISK HUSHJELP A/S

Citypassasjen, Oslo
Tlf. 33 51 00

Elektriske artikler og
installasjoner

SØREN HANSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING
Utfører all slags
malerarbeid
Tordensskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

G. GALLIGANI
PRYD- OG BRUKSKUNST
OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70
Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Melitta
KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe
Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstysforretninger

WISBECH
ARTISSELSKAP
Majorstuhuset - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

BENYTT
St. Olavs
annonsører!

Salmeboken
«CANTEMUS DOMINO»
kr. 8.00 innb., kr. 5.50 heftet
Særtrykk av nytt tillegg
kr. 1.50.
ST. OLAVS FORLAG

THIIS & CO. A/S
Bygningsartikkelforretning

Materialer til nybygg,
innredning og vedlikehold

Vis à vis Vestbanen
Sentralbord 42 58 77

Norges Brannkasse

Grunnlagt 1799

Skadeforsikring
Bygninger
Løsøre
Varer

Forsikring av bygning un-
der oppføring på greie vil-
kår og til særlig lave premier.